

niti i pokojnima. U propovijedi neka se potaknu vjernici, da pristupe kao članovi DŠV.

2. Odlukom sv. Oca Pija XI. od 24. augusta 1926. podignut je sv. Ivan od Križa (blagdan 24. novembra) na čast naučitelja crkvenoga (Doctor Ecclae), a odlukom sv. Kongregacije od 24. novembra 1926. određen je za nj oficij de Communi Doctorum i missa In medio Ecclesiae sa vlastitom molitvom, koja je ista kao i prije sa dodatkom Confessorem tuum atque Doctorem.

3. Odlukom od 24. novembra 1926. određeno je, da se u cijeloj Crkvi slavi blagdan sv. Petra Kanisija 27. Aprila. Oficij je de Communi Doctorum sa vlastitom molitvom i Missa In medio Ecclesiae, II. i III. Noct. pr.

Iz crkvenog života.

Dr Dragutin Kniewald.

Katolička Akcija u Austriji. »Nakon što je dieceza Tirol i Vorarlberg već pred dulje vremena uvela K. A. u smislu papinskih direktiva, ustanovljuje jedna odredba u Verordnungsblatt für die Erzdiözese Salzburg nepolitičku organizaciju katolika po uzoru talijanske Azione Cattolica. Na čelu stoji salcburški nadbiskup. Osnovne su stanice K. A. »župni savjeti«, što ih sačinjavaju predstavništva katoličkih udruženja i ostalih uglednih svjetovnjaka u župi pod predsjedništvom župnikovim, koji ih i imenuje. Župni savjeti dobivaju svoje direktive od diecezanskog savjeta. Radne centrale Katoličke Akcije jesu katolički sekretarijati u Salzburgu i Kufsteinu«. (Schönere Zukunft, 16. II. 1927., Nr. 16, 320).

Još prije ove vijesti bili su nam pri ruci službeni i originalni podaci o K. A. u Tirolu i Salzburgu. Beilage zum Verordnungsblatt Nr. 2. 1926. donosi uputu biskupa Waitza za provodenje K. Akcije u Tirolu. Tu se kaže doslovce: »Zadaća je pojedinih dušobrižnika da ustanove prema tim odredbama župske odbore i najave ih katoličkom sekretarijatu za Tirol, koji stoji pod vodstvom biskupovim. Prva i glavna zadaća svih katoličkih društava jest vjersko-čudoredna obnova duševnog života članova. Katolička su dakle udruženja jedno pomoćno sredstvo duhovne pastve. Tijekom vremena odijelila su se neka kat. udruženja, u koliko nisu bila vodena po dušobrižniku, više ili manje od redovite pastve i počela se smatrati kao nešto posve samostalno. Župski odbori su kao neko sredstvo, da se uspostavi između kat. društava i duhovne pastve veza, koja omogućuje saradnju svih glavnih ličnosti u župi. Po župskim se odborima hoće postići oblikovanje cijele K. A. u biskupiji. Za naše

je prilike ovaj način najjednostavniji i saglasan je s Kat. Akcijom, koju Sv. Otac Pijo XI. tako toplo preporuča. Innsbruck, 20. III. 1926, Sigismund, ap. adm«.

Slično je i u Salzburgu, gdje je K. A. uvedena prema nacrtu A. F. Bimma (Isp. i Salz. Kircheng. 23. IX. 1926.). Pozivom na Ubi arcano Dei naglasuje se, da je K. A. pomoć u pastirskoj službi, kao neka poluslužbena radna zajednica katoličkih udruženja u župi, kao i u biskupiji.

Na sastanku delegata kat. org. iz cijele Austrije, održanom u Linzu, referirao je gen. predsjednik Fried o K. A., koja »nipošto ne ukida katoličkih društava, nego ih samo, u smislu Sv. Oca, koordinira kao dušobrižničko sredstvo sa središtem u crkvenoj hierarhiji« (Sch. Z. 27. III. 1927. 530.).

Katolička Akcija u Španiji. Kardinal Reig y Casanova izdao je 10. XII. 1926. pismo, kojim konačno reorganizuje katolička udruženja u Španiji u smjeru K. A. »Bases para la organizacion de la Accion catolica espanola«. Iz toga lijepoga pisma i posebnog priloga vadimo samo neke naročito važne stvari. »K. A. valja da bude jedan jedini nacionalni organizam, pa će se u njemu sastati i iz njega se raširiti u savršenom jedinstvu i suglasju razne kat. organizacije jednog naroda, a da nijedna organizacija ili federacija ne izgubi svoju autonomiju ili vlastitu djelatnost... Vjernici ne smiju biti samo pasivni, nego i aktivni, ali pod vodstvom pape, biskupa, župnika; svjetovnjaci su ruka, svjetovna vojska Crkve. No svjetovnjacima ne pripada kormilo. K. A. je organizovani nacionalni religiozno-socijalni apostolat, koji isključuje čisto vjerska udruženja... K. A. mora daleko stajati od borbe političkih stranaka i ne smije biti u zakupu nijedne stranke. (Tu kardinal izrijeekom usvaja stanovište K. A., kako ga je precizirao Civarđi za K. A. u Italiji prema politici, pa naglasuje, da K. A. ima da pripravi pojedine ljude na politički život pomoću skroz kršćanske formacije o pravima i dužnostima i da pospješi ujedinjenje svih katolika, ma kojeg političkog smjera, i to na vjerskom i moralnom temelju, te da pripravi katoličko riješenje u brojnim stvarima, u kojima država hoće da dira u zakone savjesti. Isp. Život, 1927. I. 46/9.).

Katolička Akcija u Chile. »Početkom septembra sastat će se biskupi u Santiagu (Chile) na svoju konferencu, da se slože u sredstvima kako će katoličke sile svesti u djelotvoran novi red. Prema Osservatore Romano će se u tu svrhu u velikoj mjeri poslužiti pravilima Talijanske Katoličke Akcije. Pošto su se prpotucrkveni krugovi Guatemale spremili, da pođu tragom meksikanske vlade, te da katoličkoj Crkvi učine poteškoće, nastojat će se po mogućnosti izbjegnuti pogreškama meksikanskih katolika i pravovremeno organizirati katoličke sile«. (Kipa 9. VIII. 26).

Katolička Akcija u Poljskoj. »Prislanjajući se na Katoličku Akciju u Italiji odbor je upravo sada održanog Varšavskog katoličkog dana, pod predsjedanjem nadbiskupa varšavskog, kardinala Krakovskoga, 7. septembra stvorio zaključak, da će sve dosadašnje organizacije Saveza katolika, koji su se dosad pokazali premalo neovisnim od stranačke politike, raspustiti i to tako, da će vodstvo neposredno preći u ruke poljskih nadbiskupa latinskoga obreda i otsele će crkveni autoritet i tu imati da reče glavnu riječ. Prema tome će se nova organizacija poljskih katolika podizati na župskom društvu i biskupijskom savezu«. (Kipa 13. IX. 1926.).

Katolička Akcija u đakovačkoj biskupiji osnovana je 21. I. 1926. na inicijativu samog presvijetlog biskupa dra A. Akšamovića, koji je lično otvorio zasijedanje i u svom ovećem govoru naglasio, da je »K. A. oznaka koncentrovanog rada katoličkih organizacija, da se suzbije vjerski nehađ, da se probudi katolička svijest i da se potpuno i savremeno uredi katolički život, sve pod vodstvom biskupskog Ordinarijata... Biskupski Ordinarijati imaju za administrativne poslove svojih biskupija stalna vijeća, kaptole i konzistorije. Na sličan način nas nukaju prilike vremena, da po Ordinarijatima organizujemo stalna vijeća za vjersko-prosvjetni i kulturni života našega naroda. U to će vijeće ući predstavnici svih vjersko-prosvjetnih organizacija u biskupiji, koje se imaju začlaniti u diecez. K. N. S...« Tada je izabran odbor, koji je godinu dana iza svog osnutka, 3. I. 1927., nakon potrebnih priprema, zaključio provođenje župskih odbora K. A. u diecezi (Gl. b. Bos. i srijemske 1926., II. 15./6, 1927. II.).

Katolička Akcija u senjskoj biskupiji provedena je na dekanškoj konferenciji, 14. i 15. IV. 1926. pod predsjedanjem presvijetlog Ordinarija dra J. Marušića. Tu se najprije određuje položaj K. A. kao samostalne grane kat. pokreta, koja je posvema neovisna od koje mu drago političke stranke. Ona je apóstolat svjetovnjaka, koji pomažu biskupe i svećenike u njihovoj duhovnoj pastvi. To je sudjelovanje u K. A. bitni dio pastirske službe biskupa i svećenika. Svećenik je u K. A. dušobrižnik, a redovno spada organizatorni, administrativni i tehnički rad na svjetovnjake. Čitava se K. A. razvija pod vodstvom mjesnog Ordinarija. Prema ovako iznesenim načelima uređeno je dijecezansko vijeće K. N. S. za provođenje K. A. u senjskoj biskupiji (D. konf., 1926. 36/9).

Katolička Akcija u zagrebačkoj nadbiskupiji konstituirana je pod predsjedanjem preuzvišenog gosp. nadbiskupa dra A. Bauera, koji je obrazložio bit K. A., kako je prikazana već u zagr. sinodu 1925. Razvio je ideje i organizaciju K. A., »koja je sudjelovanje svjetovnjaka u samoj misiji Crkve. Zato ne može biti K. A., koja ne bi bila pod vodstvom Hierarhije, koja ne bi izravno

zavisila od crkvenog autoriteta...« Dalje je naglasio, da je »temeljno organizatorno načelo K. A., da je podijeljena po diecezama« i zato će se dosadnji HKNS u Zagrebu pretvoriti u diecezanski KNS nadbiskupije zagrebačke. U vezi s time treba da sve kat. prosvjetno-odgojne organizacije kao sastavni dijelovi K. A. u nadbiskupiji zagrebačkoj provedu svoju reorganizaciju tako. K. N. Savezi drugih dieceza pohitat će da se povežu i stvore središnjicu K. A. za cijelu državu«.

Katolička Akcija u Italiji. Sv. Otac je već u zadnjem konzi-storiju izrekao bojazan, hoće li se u sadanjoj fašističkoj Italiji moći uzdržati organizacije kat. omladine. A Oss. Romano donosi u svojem 19. br. o. g. veliko pismo Sv. Oca od 24. I. o. g., upravljeno na kar. drž. tajnika Gasparia, u kojem Sv. Otac s velikom boliu u srcu raspušta drage i vrijedne grupe katoličkih skauta u Italiji, u mjestima ispod 20.000 stanovnika, kako to određuju najnoviji zakoni i propisi o talijanskoj nacionalnoj instituciji Balilla, koja tako reći monopolizuje sav tjelesni i moralni uzgoj talijanske omladine, a imade izrazito fašističko obilježje. I upravo s tog razloga određuje Sv. Otac, da one grupe kat. skauta u Italiji, koje ne potpadaju pod udar ovih zakona u toliko, da smiju uz izvjesne uvjete i dalje postojati, budu službeno slobodne od kolektivne solidarnosti s Katoličkom Akcijom, jer »K. A. sama u sebi i u svim svojim organizacijama mora da ostane i iznad svake političke stranke. Sv. Otac naglasuje dalje, da se primire oni, koji se boje, da i cijela K. A. potpada pod udar novih zakona i odredaba, jer R. D. L. od 9. I. o. g. izričito kaže, da se ove odredbe ne odnose na organizacije i ustanove sa uglavnom vjerskom svrhom... Nitko ne može biti tako utješten u toj stvari kao Mi, jer smo uvijek naglašivali, da je vjerska svrha ne samo glavna, nego bitna za cijelu K. A., koju smo definirali kao saradnju svjetovnjaka s hierarhijskim apostolatom, kao potrebni dio svete službe svećeničke i kao dužnost kršćanskog života sa strane vjernika«. Tko pročita pažljivo cijelo to dirljivo pismo, puno ljubavi i žalosti očeva srca, koje, prisiljeno fizičkom silom političko-stranačkog režima mora, da izbjegne većemu zlu, raspustiti svoje najmilije udruženje, osjetit će suze Sv. Oca i njegovih mladih i oduševljenih katoličkih eksploratora, i ne će moći nikakve druge nakane podmetnuti Sv. Oca kod ovog tragičnog čina, nego one, koje on sam spomenje; da prištedi svojim ljubljenim mladim katolicima još težu bol... i da sačuva K. A. izvan i iznad svake političke stranke. Kako se vidi, Sv. Stolica nepokolebivo ustraje »na istoj liniji«, liniji načela, uza sve teškoće i neprilike. Kakogod su ove činjenice žalosne, teške i važne, ipak ne stoji, da bi »Katolička Akcija u Italiji bila uzdrmana u svojim temeljima«. Kako se iz gornjega vidi, K. A. je u Italiji, nasuprot, u svojim temeljima čvrsta, ne samo unutra, nego i u ovim vanjskim

borbama. Jer temelj, pa i sama bit K. A. jest njezina vjerska svrha, kako ističe Pijo XI., a nove se odredbe ne odnose na ostale organizacije s vjerskom svrhom. Naročito pak ne stoji prigovor, da se to zbilo toga radi, jer se u Italiji zanemarija kat. politička stranka. Ona živi i radi, koliko u ovim prilikama istovjetovanja fašizma i Italije može živjeti i raditi. A Crkva se i Kat. Akcija ne može vezati i istovjetovati s popolarima, već i zato, jer bi joj onda i gore bilo a poglavito zato, jer ne smije upasti u pogrešku fašizma istovjetujući Crkvu i političku stranku i stvarajući tako neki crkveni fašizam.

»Sillon« i »Action Française«. Nakon muževnog nastupa bordeauxskog kardinala Andrieua protiv A. F., kojim se kardinal usudio slomiti vještački udešenu šutnju, i koji je odmah bio u cijelosti potvrđen i odobren od Sv. Stolice, slijedila je konz. alokucija Pija XI. 20. XII. 1926. i dekret sv. Oficija od 29. I. 1927. s pismom Pija XI. 5. I. 1927. kardinalu Andrieu. Uz druge spise, više prigodne prirode, spominjemo naročito i pismo kard. Gasparia gen. Castelnau 23. XI. 1926. i kard. Duboisu od 28. II. 1927. Na osnovu se ovih spisa vidi, da je Crkva osudila A. F. radi toga, jer se njezini »vode ne bave samo političkim pitanjima, nego i problemima, koji neposredno ulaze u nauku Crkve. Ovi se vode u svojim spisima prolašuju za ateiste, poriču sve katoličke dogme i govore o njima blasfemno. Ljudi se oko A. F. služe katolicizmom samo iz spekulacije... u svoje političke svrhe. Oni uče, oslonjeni na svoje nauke, da je čovječanstvo razdijeljeno na dva dijela: u neizobražene... i u elitu obrazovanih i nude zato državu malobrojnih privilegiraca...« Ove je konstatacije kard. Andrieua Pijo XI. naročito pohvalio i istaknuo, da je kardinal ispravno postupao, kad je »pustio na strani čisto politička pitanja, kao na pr. pitanje o obliku vladavine. U tome Crkva pušta svakome slobodu«.

Tu već opažamo prvu veliku razliku između Sillona i A. F. Sillon je bio skroz na skroz prožet demokratizmom, dok je A. F. posve aristokratskog duha i teži za uspostavljanjem monarhije u Francuskoj. Druga je razlika u tomu, što su vode Sillona bili iskreni katolici, koji su doduše idejno zastranili, ali su se odmah potpuno pokorili, čim je Pio X. franceskim biskupima i Sillonistima saopćio svoje odredbe. Može li se na pr. bez dubogog ganuća čitati duševna borba Amedea Guiarda, jednog od osnivača Sillona, kad je primio osudu Sillona? Jedanaest godina nakon njegove smrti (pao 1915. na bojnopolju) objelodanjen je dio njegova dnevnika, koji nije bio odredjen za javnost. Publicirao ga je i Oss. Roml. 28. I. 1927. Mi možemo donijeti samo nekoliko redaka: »Petak, 2. rujna 1910. Veni, Sancte Spiritus. Evo, ja na koljenima čitam pismo Sv. Oca o Sillonu. Daj, Duše Sveti, da poštujem riječ Crkve. Bez obzira na bol, kojom je iznenađen moj um i na rane, koje

osjećam u mom bijednom biću... Ja se ničice bacam pred Tobom, o Duše Sveti i pred Tvoju Crkvu i molim Te, oprosti mi moje pogreške i očisti me. U Tvojim vjeri hoću živjeti i umrijeti. Ko kaže, da ljubi Boga, a ne čini Njegove volje, on je lažac. O Duše Sveti, čuvaj moje srce, moje misli, moju volju i moja usta, da ja ne bih bio lažac... Ja se bacam pred Tvoje noge i iz dubine srca opozivam i mrzim krive nauke... zle čine... i izrečene zablude... Da, Bože, ja vjerujem sve... što naučаш po svojoj svetoj Crkvi... Ja hoću, Duše Sveti, da svojom rukom prepisem encikliku, koja me osuđuje, da je razmatram u poniznosti i u šutnji i da me istine, koje sadržava, prožmu, bez revolte. Sveti Mihaele, jačaj me u ovoj borbi. A Ti, Marija, Majko šutnje, štiti me... (sljedi prepisana cijela enciklika). Ne ću da popustim osjećaju krivo svaćenog dostojanstva, zapravo oholosti, ne ću da s anđelima odmetnicima kriknem: Non serviam!... Ne ću da krivo tumačim ovo pismo Sv. Oca... Ja hoću da razumijem savjet, koji mi je dan, bez odvlačenja, i da ga provedem... I poučen Tobom, Duše Sveti, daj mi da nesavladivo ljubim Tvoju Božansku Crkvu...» (Džc, Cath. 5. III. 1927. 580). Tako ovaj Sillonista, I krivo bi imao onaj, koji bi danas s nekom antipatijom govorio o Sillonu; Sillon je pogriješio, ali je svojom poslušnošću popravio svoju pogrešku. Sillon je zato danas, u tom smislu, simpatična pojava. Sillon se odazvao pozivu Pija X. i ustupio svoje mjesto — vodstvo — biskupima. A kako sasvim drukčije postupaju A. F. i njezini vode! Vidjeli smo, da oni ne samo nijesu revni katolici, nego su, n. pr. Maurras, očiti bezvjerci. Oni ipak cijene katolicizam kao jednu socijalnu moć za uzdržavanje mira i poretka, kao neko nastavljanje rimskoga carstva. Oni su tu moć stavili u službu svojih političkih ideja i hoće katolicizam da iskoriste u svoje političke svrhe, naime restauraciju monarhije u Franceskoj. Tako su predobili mnoge franceske katolike, koji još uvijek žive u tradicijama kraljevskim, gdje je crkvi i crkvenim ustanovama bilo dobro, a republikanska ih vlast često progonila.

Tako je razumljivo, da je veliki dio klera bio uz A. F., ne, razumije se, uz njezine ove areligiozne i filozofijske tendencije, nego uz političke ciljeve. Franceski katolici, mnogi, nažalost, nisu depolitizovani, već i suviše politizovani. I to je ona sudbonosna okolnost u čitavoj toj stvari. Kad je Crkva progovorila, nije se A. F. pokorila poput Sillona. Njezini su vode, bezvjerci, Crkvi ovako odgovorili: U vjerskim ćemo se stvarima rado pokoriti Crkvi, ali u političkim ne. A ovo je jedna izrazito politička stvar. Papa vidno pomaže njemačke nacionalce, a nas, franceske monarhiste, osuđuje. Kako njihovi ljudi zauzimlju odlučna mjesta u jednom dijelu franceske katoličke štampe, pisalo se u tom smjeru, a vode odgovoriše papi prkosno: Non possumus! Istina je, da je A. F. pokušala sve, da franceski katolici u osudi gledaju samo osvetničku

ruku njemačku. Ali nije ni izdaleka tačno, kad se tvrdi, da »nije-
dan od franc. katol. organa nije osjetio potrebu, da pobije takve
svijesne apsurdne i falsificirane tvrdnje. Njihovo oružje proti ski-
zmatičima je otupljeno, jer i sami ne vide, kamo njih, inače vatrene
katolike, vodi antikršćanski voda, ateista Maurras, koga i danas još
priznaju »jedinim svjetionikom kršćanske omladine«. Treba samo
pogledati n. pr. Cite chretienne od 20. I. 27, La Croix 10 III, 27, i
vidjet ćemo, kako je daleko pretjerana gornja tvrdnja, pa zato
i nepravedna. Tkogod sine ira et studio prode n. pr. ne samo
tolike biskupske okružnice o tom aktuelnom problemu, o skretanju
tog pitanja na političko polje, tkogod pročita Doc. Cath. samo n.
pr. od 5. III. 27, vidjet će, da nije tačno, da »francuski katolici ne
mogu doći do svijesti i uvjerenja, da katoličke principe treba do-
sljedno primijeniti u svim granama javne djelatnosti«. Pravo imadu
oni, koji misle, da katolici iz A. F. ne mogu biti nama Hrvatima
uzor, nego ozbiljna opomena. Ali to ne vrijedi za sve franceske
katolike, a i za one iz A. F. vrijedi, ne radi njihove »depolitizacije«,
jer takva kod njih ne postoji, nego upravo radi njihove politiz-
acije. Oni su svoj katolicizam usko vezali uz restauraciju mo-
narije i to je njihova osnovna pogreška. A uvijek isto i neprom-
jenljivo stajalište Sv. Stolice u tom pitanju jest prama A. F., kao
i prama Sillonu i Parte Guelfa i svim sličnim strujanjima: Religion
d'abord! Nada sve religijska obnova pojedinaca i porodice, a sve
će onda ostalo samo po sebi doći. I religija ne smije služiti politici,
u kojoj su, uostalom, ukoliko je samo politika, katolici posve slobodni.
»Quae dicturi sumus vel extra Galliae fines aliquid possunt
habere utilitatis... Addimus, si qui sunt quorum menti clarius ad-
huc preferri lumen oporteat, catholicis nullo pacto licere ad eorum
incepta et quasi scholam accedere, qui et studia partium religioni
anteponunt et hanc illis servire iubent...é. (AAS 1926. XIII. 518,
Alloc. secreta Pii P. XI. 20. XII. 1926.).

Dušobrižništvo studenata. U blizu 40 njemačkih i austrijskih
gradova, u kojima postoje visoke škole, uređeno je dušobrižništvo
za studente. Djelomično su ti dušobrižnici namješteni naročito kao
takvi, a djelomično izvršavaju to dušobrižništvo profesori bogo-
slovskih fakulteta, sjemeništni spirituali, a u diaspori često i žup-
nici. Manja mjesta s visokim školama posjećuju se per turnum.
Uz svećenike pomažu i učeni katolički svjetovnjaci. Na prvom se
mjestu pazi na akademsko bogoslužje s kraćom, savremenom i so-
lidnom propovijedi i obično s pjevanjem. Obično oko 11 sati. Čuje
se često i missa recitata, u stilu Quickborna. No mnogima će biti
povoljnija lična, tiha liturgijska pobožnost. Zajednička uskrсна
pričest s trodnevnom pripravom, Marijina kongregacija, duhovne
vježbe, liturgijski tečajevi, naročita predavanja teoloških stručnjaka
o svim pitanjima iz svih znanstvenih struka u svrhu formiranja ka-

toličkog naziranja na sve životne pojave, sve su to sredstva studentskog dušobrižništva. Najveća se pažnja skreće individualnom dušobrižništvu, ličnom saobraćaju u privatnom životu i u ispovjedaonici, karitativnom radu za siromašne studente. Razumije se, da su dobro vodene kartoteke od velike koristi. Sad se raspravlja pitanje organizacije studentskog dušobrižništva. Svi opažaju, da je ona potrebna. Pojedina udruženja i Savezi sve više traže, da se uvedu savezi, odnosno društveni duhovnici, a onda će se urediti središnji rad sporazumno. (Sch. Z. 1927. 23.459. 25. dr. H. P. H. Lang OSB.)

Radio. Službeni vjesnik dieceze Meisen određuje prema zaključku njemačkog Episkopata u Fuldi: Za njemačke je prilike prikladno, da se zasad odustane od prenosa službe Božje i propovijedi putem radia. Priredbe se crkveno-glazbene smiju prenositi radiostanicama, ako nisu u okviru bogoštovnih čina. Uostalom će se nakon daljnjih iskustava dati jasne smjernice o predavanjima, koja se odnose na vjeru i na svjetovni nazor. Sudjelovanje svećenika kod radiopriredaba prosuduje i o tom izdaje odredbe Ordinarius loci. (Sch. Z. 1927. 23.464.) Kod nas je zagrebačka stanica s dobrim uspjehom o Božiću prenijela sv. misu, propovijed i zvona sv. Marka. To je pobudilo veliku pažnju. Držim, da su naše prilike u toliko različite od njemačkih, što nismo u protestantskoj sredini, pa vjernici znadu, da se katoličko bogoslužje ne sastoji prvotno u propovijedi i pjevanju, nego u sv. misi, kojoj treba da vjernici lično prisustvuju, a ne samo duhom. Ima ih, doduše, koji su se na mene obratili s pitanjem da li je dosta za izvršenje nedjeljne dužnosti slušati misu na radio. Pozivaju se i na to, da crkveni zakon, kad je bio stvaran, nije pretpostavljao mogućnosti slušanja sv. mise putem radia. Ovakovima treba zgodnim načinom objasniti, da slušanjem sv. mise putem radia ne izvršuju nedjeljne dužnosti. Ratio legis non est lex, to ima i ovdje neku primjenu. A ne mogu li ići k misi, tada ni ne moraju slušati mise i ne udovoljuju dužnosti, koje ni nemaju, slušaju li putem radia. Zanimljivo je, da se u nedavnoj anketi stanice Breslau 418 slušača izjavilo za prenošenje propovijedi i misa, 748 protiv. Razlog će biti možda taj, jer se ljudi na radio vole u glavnom zabavljati. (RV 20. III. 1927, 518). Semaine religiense de Paris donosi odulju i zanimivu opomenu kardinala Duboisa o pogiblima radio programa. On upozoruje katoličke slušače, da svako pogibeljno primanje obustave i ulože prosvjed kod radio stanice.

Ponovna izjava austrijskih biskupa o modernim plesovima.

»Konferencija austrijskih biskupa jeseni 1926. opet je skrenula svoju pažnju na pitanje t. zv. modernih, internacionalnih plesova. Ona ponavlja svoje ranije zabrane u tom smieru i potpuno zabranjuje pred svim katolicima one mendene plesove, koji su eksotičnog porijekla i koji služe isključivo toj svrsi, da podražuju sjetilnost i

ovaj cilj neprikriveno ističu držanjem plesača, odjećom plesačica, pojedinim plesnim figurama, crnačkom glazbom, koja žestoko uzrujava sjetilnost, ili nepristojnim tekstom pjesama, koji prate ritam plesa.*

Kao dodatak pripominje biskupska konferencija, da pod ovu zabranu ne potpadaju oni novi moderni plesovi, koji su slobodni od nepristojnih erotičnih plesnih figura i koji se plešu kao otmjeni društveni plesovi bez Jazz-glazbe, koja podražuje i bez pratnje nepristojnog pjevanja«. (Wiener Diözesanblatt, 15. I. 1927, No. 1. str. 1. II.).

Hrvatski prijevod Novog Rimskog Obrednika gotov je u rukopisu. Glavni je dio preveo dr. Fran Binički. Prijevod je vrlo lijep. Naročito treba istaći okretnu elastičnost, kojom je umio dugačke i zamršene latinske rečenice rasplesti u kratke i sasna jednostavne hrvatske. Odlomci su iz sv. Pisma N. Z. preuzeti iz prijevoda dra. F. Zagode. Psalmi su priredeni u glavnom na osnovu prijevoda P. Vlašića. Nekoliko je psalama uzorno preveo dr. A. Sović. Himne je preveo glatko i skladno P. M. Pavelić S. J. Kako se već iz ovih podataka vidi, kod priredbe su novog Obrednika sudjelovali ponajbolji naši stručnjaci. Čitavu organizaciju rada i glavnu redakciju u jedinstvenom stilu proveo je dr. D. Kniewald. On je podržavao i žive veze s dr. Pečjakom, redaktorom slovenskog prijevoda. Poslije Uskrsa sastat će se izaslanici sviju naših pokrajina, da se dogovore glede stilizacije onih riječi i izričaja, koji se često ponavljaju u Obredniku, a koje svatko želi da imade prevedene po svoju (n. pr. Gospod(in) — Isukrst (Isus Krist) — Pomiluj (smiluj se) — Egzorcizam (Zaklinjanje, kad se radi o davlu, a otklinjanje, kad se radi o drugom kojem stvor(en)u Bōžjem) — I vapaj moj k tebi da dode i t. d. Tada će biti po svoj prilici ponajprije tiskani mali izvadak za svagdanju upotrebu, a onda odmah i cijeli rimski Obrednik, prema dozvoli Sv. Stolice od 21. IV. 1921.

* Ovim odredbama episkopata cijeloga tako reći svijeta ne ćemo se čuditi, ako s njima isporučimo »stručnu književnost« o modernim plesovima. Imamo u rukama: Koebner, Das neue Tanzbrevier, 1920. — S. Jaffe, Der Tanz im Selbstunterricht, 1926. — R. V. Delius, Tanz u. Erotik, 1926. Isporedimo li ove tri knjige zajedno, vidjet ćemo, da ima pravo Delius, kad kaže, »da je ples u svojoj dubini etičko pitanje«. Dakako, da on to drugačije shvaća, nego se na prvi mah čini. Moderni mu je ples izražaj velikog nastojanja moderne žene za oslobođenjem (17). I žena, i naročito žena hoće danas da bude sve slobodnija i zato stoji moderna plesačica u prvom redu onih, koje se bore za svoju slobodu (25). A ta sloboda — to je oslobođenje od tjelesnih i duševnih okova, kojima... obiteljski život... veže ženu (27). Slobodna žena, to je cilj novoga plesa, slobodna žena, kad ljubi slobodnog muža (51). Doista, moramo priznati, da nijedan biskup nije tako jasno ocrtao bit crnačkih plesova i njihovu ulogu u slobodnoj ljubavi, kao ovaj poznavatelj modernih salona.